Dokiman One-pager sou solisyon ki egziste yo ki kapab fèt yo

Nòt konseptyèl

Yon pwoblèm pa janm rezoud pou kò l

Plenyen sou pwoblèm nan sèlman pa p janm rezoud li

Yon kontribisyon kolektif se meyè solisyon ak yon pwoblèm kolektif

Rob Waddle

Rezime egzekitif

Youn nan karakteristik inivèsèl sitwayen yo genyen se plenyen sou pwoblèm yo chak jou. Sitwayen ayisyen yo pa fè eksepsyon. Y ap soufri epi y ap plenyen chak jou sou pwoblèm ak soufrans peyi a an prive oswa an piblik. Sa ki frape n, pwoblèm Ayiti genyen kounya yo, peyi ki devlope yo aktyèlman te gentan viv epi rezoud yo deja sa fè plizyè syèk. Donk, solisyon ak pwoblèm Ayiti genyen kounya yo egziste deja. Ayiti sèlman bezwen: antann sou pwoblèm fondamantal li yo pou adapte epi aplike solisyon ki egziste yo ki kapab fèt yo. Dayè opòtinite yo nan dokiman filyè agrikòl, elvaj pwason, animal, ak touris (pwodiksyon, transpò, transfòmasyon, ak komèsyalizasyon) 81 pwodui tipik ki nan 10 depatman yo.

Elaborasyon dokiman one-pager yo sou solisyon ki egziste yo ki posib se premye etap ki oblije fèt pou rezoud pwoblèm ki an Ayiti yo. One-pager sa yo pral konsantre sou pwoblèm ki pi enpòtan yo kote solisyon yo ap kreye yon sitiyasyon senkant senkant pou tout kategori sosyal, epi k ap genyen yon efè enklizif, miltiplikatè ak katalizè.

Aplikasyon solisyon sa yo ap louvri chemen sou kreyasyon richès kolektif, diminye inegalite ak povrete, anplis, rezoud koz pwofon kriz aktyèl la ki sòti nan prekarite jeneralize ak ensètitid. Aprè sa nou ta dwe idantifye enstitisyon enklizif yo k ap an chaj aplikasyon an, suivi a ak evalyasyon an, ekipe yo kòmsadwa nan lide pou yo kapab pran responsablite yo epi rann kont.

Moun rich yo pa dwe pè okenn chanjman estati yo genyen kounya avèk solisyon moun pral asepte yo ak sa y ap mete sou pye yo, paske yo menm, y ap vin pi rich. Aplikasyon an senp : moun pòv yo ap vin gen aksè ak byen ak sèvis de baz yo, donk y ap kapab konsome. Ogmantasyon baz konsomasyon an ap pote yon ogmantasyon pwodiksyon ak acha plis byen ak sèvis moun ki rich yo yo menm ap vann. Dayè se sa estatistik yo konfime nan peyi devlope yo ak kantite milyonè ak milyadè k ap ogmante.

Kontèks baz pwogrè peyi devlope yo.

N ap pati sou prensip devlopman ekonomik yon peyi chita sou yon ansanm aksyon (Solisyon moun yo aksepte) kowodone, aplike, suivi, epi evalye, yon fason sekansyèl nan yon peryòd tan ki long.

Pou peyi devlope yo rive jwenn solisyon moun yo aksepte yo, yo mete an plas yon estrateji senp : idantifye sistematikman sitwayen ki dwe ak talan patikilye yo, mete an plas plizyè pwogram lekòl ak inivèsite ki ap pèmèt :

1. Idantifye otomatikman talan individyèl espesyal yo, pou kanalize yo jwenn fòmasyon adekwa.

2. Mete yo nan anviwonnman travay ki adekwa, ki ap pèmèt yo kontribiye nan travay pwodiksyon sou konesans ak kodifikasyon konesans, sa vle di pwodiksyon, devlopman ak byennèt kolektif.

Travay sa yo te pran plizyè santèn ane pou teste epi adapte solisyon yo pwopoze yo epi mete yo an pratik atravè enstitisyon enklizif pou rive bay rezilta vizib ki la kounya yo. Yo te diminye pakèt tan deba ki pa pwodui anyen sou adopsyon ak aseptasyon solisyon yo. Nan peyi devlope yo, yo te amelyore desizyon yo t ap pran yo ak aplikasyon desizyon sa yo ak aksyon yo tou.

Absans pwogram sa yo nan peyi ki an devlopman yo rann li difisil pou sosyete a fè pwogrè rapid. Majorite pwofèsyonèl ki sòti nan sistem edikatif yo a twouve yo plis nan sitiyasyon konkirans olye yo twouve yo nan sitiyasyon kolaborasyon e yo pa kapab.

1. Verifye ak pwòp tèt yo e konfime egzaktitid ak pètinans fòmasyon yo te resevwa yo (solisyon yo pwopoze yo) nan pwodiksyon richès endividyèl e kolektif.
2. Aksèpte ak aplike yon solisyon moun teste epi adopte lòt kote deja.

Doub enkapasite sa a sòti nan divizyon ki toujou la ant lekòl ak sosyete a : lekòl la bay yon solisyon ki pa ka aplike, donk enstitisyon yo ki nan sosyete a twouve l san valè epi yo rejte l. deba ki pa janm fini (sa gen plizyè dizèn lane) nan medya yo sou pwoblèm sa yo chak jou montre sa byen klè, y ap poze kesyon san rete sou solisyon yo te aprann yo ak ki jan sa enposib pou yo rive abouti ak yon akò minimal sou nenpòt ki opòtinite a. depi nan peryòd avan diktati rive nan peryòd aprè diktati, majorite peyi an devlopman yo pa janm rive jwenn okenn solisyon yo aksepte, yo aplike, yo kontinye avè yo, e yo evalye k ap kondui a byennèt kolektif.

Pou konbat blokaj sistematik pou aksepte ak aplike nenpòt ki solisyon, peyi an devlopman yo gen chwa:

1. Swa yo komanse a zewo avèk pwosesis sa a ki pran tan e ki long sou travay pwodiksyon konesans ak kodifikasyon, konesans k ap abouti ak solisyon ak rezilta peyi devlope yo (pou yo rejwe kat la).
2. Swa yo pran yon rakousi, lè yo pati dirèkteman sou solisyon ki egizte yo ki kab fèt yo, men y ap adapte yo ak pwòp sitiyasyon pa yo, lè yo mete yo an aplikasyon atravè enstitisyon enklizif yo pou yo abouti rapid ak rezilta peyi devlope yo (pou yo monte nan tren k ap kouri a).

Dezyèm apwòch la (yo deja teste l nan peyi devlope yo) se san dout meyè apwòch la e l ap bay menm rezilta a ki nan peyi devlope yo pi rapid. Elaborasyon dokiman one-pager yo sou solisyon ki egiziste yo ki kapab fèt yo antre nan dinamik apwòch sa.

Jistifikasyon dokiman one-pager yo

Nou dwe dakò sou konsidérasyon kle ki jistifye nesesite One-pager sou Ayiti:

1. Pwoblèm maje Ayiti yo deja egzperyansye nan tan ki pase pa peyi ki devlope kounye a ki te deja rezoud yo. Donk, solisyon pou pwoblèm Ayiti prezan yo deja egziste. Ayiti bezwen dakò sou pwoblèm yo pou adapte ak aplike solisyon ki deja egziste. *Dakò sou pwoblèm yo ak solisyon yo!*
2. An Ayiti ak nan peyi etranje, gen yon mas kritik pwofesyonèl ki gen fòmasyon ak eksperyans pwofesyonèl apwopriye, kapab fè yon sintèz sou solisyon ki deja egziste, adapte yo, ak mete yo an aplikasyon Ayiti atravè enstitisyon ki deja egziste, an itilizan

biznis nasyonal ak entènasyonal, asistans teknik nasyonal ak entènasyonal. *Tout moun pral patisipe! Tout moun pral kontribye! Tout moun pral benefisye!*

3. Nou aji sou prensip ke si nou fè fas a yon pwoblèm e nou gen posibilite kontribye nan solisyon an, nou dwe aji epi pa janm kite jenerasyon kap vini ap rankontre menm pwoblèm sa a. Repons rapid a COVID-19 montre ke nou ka ak dwe fè sa. *Kontribye tout ansanm pou rezoud pwoblèm kolektif yo!*

Dokiman One-pager yo vize:

1. Konsevwa yon metodoloji pou aprann idantifye ak aksepte yon solisyon ki deja egziste, ki adapte epi aplikab an Ayiti.
2. Mobiize espesyalis nan yon tematik pou rive nan yon konpreyansyon komin.

Fason pou n pwodui dokiman one-pager yo

Nou ta dwe demare ak premye etap la lè n gade nan literati (revi, rapò, jounal, elatriye.) pou n ka idantifye solisyon ki egziste yo ki kapab fèt yo ak kèk pwoblèm ki pi enpòtan. Nou pati sou prensip pwoblèm yo pa p janm rezoud toutan nou pa poze chema solisyon ki egziste yo ki kapab fèt yo. Nou vle fè yon sentèz (dokiman one-pager) ki ap gen ladan l :

1. Pwoblèm ki pi enpòtan yo ak konsekans yo ki mache ak chif (done kòm sipò)
2. Solisyon ki posib yo ki nan liv yo (lokal oswa entènasyonal) akonpaye ak egzanp aplikasyon plizyè ka byen pratik.
3. Yon kontribisyon ki kapab rive fèt anplis ki ap nouvo si y ap bezwen ak solisyon ki egziste yo ki kapab fèt (si sa nesesè).
4. Yon ide sou pwogram oswa pwojè evantyèl k ap fè aplikasyon an pi fasil

Pou n klè, nou vle pwodui plizyè rapò faktyèl (dokiman one-pager) sou plizyè tematik espesifik, ki adrese yo ak pwoblèm ki pi enpòtan ansanm ak konsekans yo, pou gade yon lòt fwa solisyon ki egziste yo ki kapab fèt yo avèk tout egzanp aplikasyon ki reyisi e k ap kapab anrichi n pou yon meyè adaptabilite lokal evantyèl.

Demaraj yon dokiman one-pager komanse avèk idantifikasyon yon pwoblèm fondamantal ki nan papye, kote solisyon an deja aplike lòt kote ak rezilta yo, mete sou sa ak rechèch ki dokimante k ap mennen nan solisyon . Pati sa nan dokiman one-pager a ase otomatik et entuitif pou espesyalis tematik yo (transvèsal oubyen sektoryèl). Yon lòt bò, pati dokiman one-pager sou anrichisman solisyon ki la kounya yo ak lide pwogram oswa pwojè aplikasyon an mwens klè.

Kiyès ki ka kontribye nan dokiman one-pager yo?

Peyi ki an devlopaman yo gen pwofèsyonèl ki kalifye lakay yo (nan administrasyon piblik, nan òganizasyon ki pa mele ak gouvènman, nan òganizasyon entènasyonal yo, nan pwojè yo, elatriye,) ak aletranje (nan gran inivèsite yo ak nan gran òganizasyon entènasyonal ak miltinasyonal) ki kapab kontribye nan defini solisyon yo, aplikasyon yo, fè suivi yo ak evalyasyon yo.

Yo gen kapasite yo bezwen pou konstwi epi konekte politik (vizyon ak oryantasyon – kisa pou fè) ansanm ak analiz (refleksyon – koman yo fè bagay yo, ki bò ak ki lè) ak pwogramasyon an (Bidjè nasyonal – fè bagay yo byen e vit) pou abouti ak yon sitiyasyon gayan-gayan. Yo genyen yon echantiyon pwofèsyonèl ki vle travay, ki ka travay, ki jis bezwen nou kite yo travay anba presyon pou yo rann kont ak obligasyon pou yo bay rezilta moun ka mezire grasa endikatè ki tou defini alavans.

Tout peyi ki reyisi demare pwosesis devlopman yo a te selman aplike fòmil sa. Okenn peyi ki an devlopman pa p ka pwogrese si yo kontinye peye dirijan yo:

1. ki pa vle fè anyen e ki pa ka fè anyen (inaksyon konplè)
2. ki pa vle kominike e ki pa vle rann okenn kont aksyon yo ak rezilta yo jwenn (manke transparans oubyen pa gen transparans ditou)
3. Ki anpeche nasyonal la oubyen entènasyonal la aplike tout inisyativ.(Blokaj sistematik).

Kòman nou kab kontribye nan dokiman one-pager yo?

Nou pral aplike apwòch dokiman one-pager yo sa ki fenk vini an an Ayiti. Nou lanse apèl ak pwodiksyon dokiman one-pager yo sou tèm transvèsal ak/oubyen sektoryèl bay tout ayisyen, ak tout zanmi ki renmen Ayiti yo, swa ki ann Ayiti oswa ki aletranje, sa ki fè etid ki avanse yo, ki gen esperyans konkrè sou yon tematik e ki vle pote kontribisyon pa yo nan amelyorasyon byennèt kolektif ann Ayiti. Moun sa yo kapab pataje nòt konseptyèl sa ak kolèg yo ki espesyalis, ki entèrese ak inisyativ sa a.

Dokiman one-pager yo kapab konsantre sou tematik ki lye ak pwoblèm ki pi enpòtan yo :

1. Sekirite ak Jistis
2. Gouvènans (administrasyon ak finans piblik, transparans ak rann kont)
3. Enpinite, koripsyon ak sitwayente
4. Filyè (pwodiksyon, transpò, transfòmasyon ak komèsyalizasyon) dokiman 81 pwodui tipik ki nan 10 depatman yo, avèk akonpayman teknik ak mikro kredi ki solid :
    a. Touristik
    b. Agrikòl (fwi ak legim, rasin, sereyal). Gade Etid MCI ak Komisyon Prezidansyèl sou Konpetitivite a
    c. Elvaj pwason
    d. Avikòl (volay tankou poul ak kodenn)
    e. Bèt (bòvin, kabrit, lapen, kochon)
    f. Sistèm enfòmasyon agrikòl
5. Fòmasyon pwofèsyonèl ak inivèsitè k ap bay travay, pwodiksyon ak teknoloji
6. Netwaye dlo ak jere fatra
7. Sistèm enfòmasyon sanitè
8. Jesyon basen dlo ak kano irigasyon
9. Kilti, lwazi ak divètisman
10. Komès Entènasyonal
11. Envestisman Dirèk Etranje

Nou envite pwofèsyonèl Ayisyen ki kalifye, ki gen fòmayon akademik ak eksperyans pwofesyonel toutbon, an Ayiti tankou a letranje e ki entèrese yo, konekte avèk nou sou Linkedln (https://www.linkedin.com/in/jobpaw/) epi ekri sou rwaddle@forumopportunite.com, swa ou ekri yon One-pager, swa pou fè pati yon ekip lektè kritik. Nou envite yo chwazi listwa ekri pito pou pwodwi dokiman One-pager kap eksplike :

- bagay moun gentan fèt deja e moun reyisi fè lòt kote avèk rezilta faktyèl epi
- bagay moun kapab adapte epi vin fè an Ayiti, pou rezoud pwoblèm ki pi enpòtan yo an Ayiti.

Nou pati sou prensip si n ap fè fas ak yon pwoblèm men nou gen posiblite kontribye nan solisyon pwoblèm nan, nou ta dwe aji pou n pa janm kite jenerasyon k ap vini a jwenn menm pwoblèm nan.